

мостійної роботи студентів та індивідуально-консультативної роботи, як форми співпраці викладача і студента в процесі навчання.

Для досягнення цієї мети базовим програмним продуктом при проведенні лабораторних занять з дисципліни «Інформаційні системи і технології в обліку» є «ІС: Підприємство», для якого є все необхідне навчально-методичне забезпечення. А для оптимального використання часу, відведеного для самостійної роботи студентів, пропонуються «Галактика», «Парус», «БЕСТ» та ін. Завдання та методичні поради для їхнього виконання розміщені на серверах комп'ютерних класів. Причому, програмний комплекс «Галактика» є обов'язковим для самостійного опрацювання, а з решти бухгалтерських програм — одну на вибір. Уміння працювати з «Галактикою» забезпечить успішне виконання завдань з дисципліни «Управлінські інформаційні системи» на магістерському рівні.

Бакалаврам, які оберуть магістерські програми, пов'язані з обліком в банках чи бюджетних установах, для самостійного вивчення пропонуються ПТК «Операційний день банку» та «БЕСТ» для бюджетних установ. Це може бути вагомим аргументом для включення дисциплін «Управлінські інформаційні системи в бюджетних установах», «Управлінські інформаційні системи в банках», «Комп'ютерний аудит в банках» у магістерські навчальні програми «Облік і аудит в управлінні банківською діяльністю» та «Облік і контроль в управлінні бюджетними та фінансовими організаціями».

*Л. А. Медвідь, канд. пед. наук, доц.,
кафедра педагогіки та психології*

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ В ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Комплексний підхід до індивідуальної роботи охоплює лекційні і практичні заняття, індивідуально-консультативну діяльність викладача, а також самостійну роботу студентів.

Активізації пізнавальної діяльності студентів сприяє чітко розроблена система завдань для самостійної роботи. Як показали результати дослідження, доцільно всі завдання для самостій-

ної роботи студентів з курсу комунікативні процеси в навчанні об'єднати у три групи. До першої групи увійшли обов'язкові завдання, спрямовані на репродуктивне відтворення навчального матеріалу і відпрацювання конкретних умінь з кожної теми. Серед них самопрезентація, пантоміма, інтерв'ю, презентація книги, дискусія, розробка ділової гри або фрагменту уроку, інсценування. Ці завдання, як правило, виконують 60 % усіх студентів.

До другої групи увійшли завдання за вибором, тобто необов'язкові з елементами дослідницької роботи. Найбільшою популярністю серед студентів фінансово-економічного факультету користуються такі завдання для самостійної роботи, як розробка рекомендацій асертивної поведінки педагога, аналіз кількісного складу викладачів КНЕУ, які використовують маніпуляції; наведення прикладів з власного досвіду щодо реалізації провідних життєвих позицій у навчальному процесі, обґрунтування оптимального стилю розв'язання педагогічного конфлікту, розробка структурно-логічних схем та інтелект-карт з тем тощо. Такі завдання обирають 30 % всіх студентів.

До третьої групи увійшли завдання, спрямовані на розвиток творчих здібностей студентів та дослідження їх особистісних якостей. Найчастіше обирають такі завдання, як: змодельовати професійний імідж викладача вищої школи; підібрати ефективні методи подолання негативних емоцій під час конфлікту; проаналізувати, які ролі домінують у моєму житті і чому; проведення дискусії за власною розробкою, обґрунтування особистісного захисту від маніпуляцій викладачів та студентів. Виконання таких завдання під силу лише 10 % всіх студентів.

На практичних заняттях студенти не тільки відпрацьовують конкретні вміння і навички з даної теми, але й мають можливість розкрити свої здібності і таланти, виступаючи з рефератами, самопрезентацією, пантомімою, есе, економічними казками, захищаючи інтелект-карти, розробляючи ділові ігри тощо.

На лекційних заняттях студенти демонструють результати своєї індивідуальної роботи. Вони виступають з кращими доповідями, які попередньо пройшли апробацію на практичному занятті. Тільки у 2004—2005 навчальному році з доповідями виступило 20 студентів з 17 груп на фінансово-економічному факультеті. Особливий інтерес у студентів викликала співпраця з викладачем у лекції вдвох з тем «Вербальні та невербальні засоби спілкування» та «Сприйняття у спілкуванні». В цій діяльності взяли участь 6 студентів.

Як показали результати дослідження, узагальнення знань з курсу комунікативні процеси краще проходить на таких лекціях, як заключна, лекція прес-конференція та лекція шоу. Позитивним наслідком у роботі зі студентами сприяють такі напрями індивідуально-консультативної роботи: відповіді на типові запитання студентів на лекції-діалозі після вивчення ними теоретичного матеріалу, консультування студентів стосовно виконання комплексу практичних завдань, підготовка студентів до виступів на лекціях, участі у студентських конференціях та проходження педагогічної практики; обговорення тематичного плану з економічних дисциплін та розробки уроків.

Отже, комплексний підхід до індивідуальної роботи зі студентами стимулював їх до глибокого вивчення дисципліни, сприяв формуванню особистісно зчущих умінь та навичок вкрай необхідних у багатьох сферах майбутньої практичної діяльності фахівців, спонукав займатися самоудосконаленням та забезпечив розвиток творчих здібностей майбутніх економістів.

*Н. В. Мезенцова, асист.,
кафедра правового регулювання економіки*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА ПРИКЛАДІ ТЕМИ «БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС»

Сучасна вища освіта повинна ставити на меті підготовку конкурентоздатних фахівців, котрі здатні працювати в умовах ринкової економіки. Традиційні методи навчання на даному етапі є застарілими, їх суть зводиться до простого навчання студентів вміти відтворювати та запам'ятовувати інформацію, у той час як пріоритетним завданням є навчити студентів розуміти, осмислювати та практично використовувати інформацію, розвиватися. Досягнення зазначених завдань можливе із використанням сучасних активних методів навчання.

Активні методи навчання покликані підвищити увагу та інтерес студентів до предмету, сприяти розвитку аналітичних здібностей та практичних навичок. Обрання певних нетрадиційних методів залежить від ряду факторів зовнішнього та внутрішнього